РІК 1926. Липень, Серпень, Вересень. Ч. III.

ПЕРЕМИСЬКІ ЕПАРХІЯЛЬНІ ВІДОМОСТИ

Ч. 325/Орд.

Про установлення свята Господа Нашого Ісуса Христа-Царя в послідну неділю місяця жовтня.

Окружний лист (Енцикліка) до Пречесних Братів Патріярхів, Пралатів, Архієпископів, Епископів і прочих місцевих Ординаріятів, котрі мають мир і єдність з Апостольським Престолом: про установлення свята Господа нашого Ісуса Христа-Царя.

Пій XI. Папа

Пречесним Браттям Поздоровлення й Апостольське Благословення.

Памятаємо, як у першому окружному листі, що Ми писали його після обняття Первосвященства до всіх святих Владик, — коли то шукали Ми головних причин тих нещасть, які злягли на рід людський і пригнітають його, — якто в ньому вказали Ми отверто на те, як не тільки тому повінь таких нещасть розливається по світі, що велика сила людей відреклася Ісуса Христа та його Пресвятого закону, і в своїх обичаях та життю, і в устрою родини й держави, але також, що ніколи не заблисне певна надія на трівкий мир між народами, поки поодинокі люде й цілі

держави перечитимуть і відкидати володіння Спасителя Нашого. Тому то й упоминали Ми, що Христового мира належить шукати в царстві Христовому та й заповіли, що робитимемо це, скільки лиш буде можливо. Сказали Ми: в царстві Христовому, бо нам бачилося, що за ради привернення й усталення мира не мож успішніще працювати, як тільки через обнову володіння Господа Нашого. Веселу надію на кращі часи оживили в нас тимчасом ці прямування народів до Христа й Його Церкви, єдної подательки спасення, які, чи то перший раз знялися, чи далеко живіще розбудилися. Тому також ставало ясним, що для богатьох, котрі погордили найвисшою владою Відкупителя та сталися немов вигнанцями з царства, в щасливу хвилю приготовляється й назріває поворот до належного послуху.

А чи зі всего того, що сталося, що зроблено за один святий рік, так гідного віковічної памяти й споминів, немало прибуло чести й слави для Основника Церкви, Господа й Найвищого Царя? Якеж то велике враження викликала в умах і в серцях людей публична вистава святих річей місійних, вказуючи чи то на те, які труди без устанку поносить Церква, розжаряючи щодня царство Обручника свого на всі землі й острови, навіть найдальші на океані, чи на велике число країн, що їх відважні й непереможні місіонарі приєднали для католицького ймення, чи на решту величезних просторів, що їх треба здобути ще для спасенного й ласкавого володіння Царя Нашого. А далі, які намірення мали всі ті, котрі протягом святого часу під проводом своїх владик чи священиків з усіх сторін прибували до св. Городу, як не це, щоби очистити як слід свої душі перед гробами Апостолів і перед Нами визнати, що належать і належати будуть вони до Царства Христового! А Царство це Спасителя Нашого в новім сяйві заясніло тоді, коли Ми для шістьох ісповідників і дів, провіривши хвалу їхніх визначних чеснот, вирішили почесть святих небесних. О скільки то радості, скільки потіхи влилось у душу Нашу, коли то в величавім храмі св. Петра після проголошення нашого рішення силенна сила вірних серед слів подяки закликала: «Ти Цар слави, Христе!» Бо тоді, коли люде й держави відчужились від Бога, та через розбурхане полумя ненависти і межиусобні заворушення летять у пропасть й загибіль,

тоді Церква Божа безупину обділяє рід людський кормом духовного життя, родить і кормить для Христа одно по однім святе покоління мужів і жінок, а Він не перестає до вічного щастя небесного царства покликувати тих, котрих в земнім царстві мав за вірних і послушних підданих. Коли до цього на великий ювилей припала тисячшістьсотлітня річниця Никейського Собору, тим радніще веліли ми святкувати цю вікову подію й самі обходили Ми її в Ватиканській Базилиці — тому, що собор цей вирішив і поставив як католицьку правду віри єдиносушність Однорідного Сина з Отцем, а вкладаючи в своє правило віри, цебто в символ слова: «царству Його не буде кінця», потвердив царську достойність Христа.

Колиж так Святий рік цей не одну мав нагоду до з'ясування Христового Царства, очивидно вчинимо річ перш за все відповідну Апостольському урядови, коли прихилимось до прохань великого числа Отців Кардиналів, Епископів і вірних, що їх звернено до нас чи то по єдинці, чи то збірно, та закінчимо якраз цей рік введенням у церковне богослуження осібного свята **Г. Н.** Ісуса Христа-Царя. А так мила ця справа, що бажаємо про неї кілька слів промовити до Вас Пречесні Браття. Опісля вже ваша річ буде все те, що скажемо про почесть для Христа-Царя, так приступно подати до всенародного відома й розуміння, щоби зі щорічного обходження свята, яке бажаємо установити, вийшли й плили на будуче богаті користи.

Від давна вже стало загальним звичаєм, що в переноснім значінню слова називаємо Христа Царем за ради найвисшого степення досконалости, на якому стоїть Він понад усі сотворіння й перевищає їх. Таким чином кажемо, що працює Він над людськими умами, не своєю бистротою розуму і шириною свойого знання, як радше цим, що Він Сам є Правда й доперва люде мусять від Нього черпати й послушно приймати правду; царює Він також над людською волею не тільки тим, що в Ньому відповідає святості волі Божої в повній повні непорочність і підлеглість волі людської, але також своїм впливом понукою підчиняє Він під нашу вільну волю те, чим запалюємось ми до всяких найблагороднїщих учинків. Нарешті узнаємо Христа Царем сердець за ради Його любо-

ви яка переходить всяке поняття[1]), ласкавости та добрости, якими душі до Себе притягає. Бо всі народи ніколи так дуже не любили нікого, як Ісуса, ані не любитимуть по будучі віки. Але, як близше підійти до річі, кожний ясно бачить, що належиться Христові, як людині признати імня і владу царя, а то у властивім значінню слова. Бож годі що инше казати, як тільки це, що Він як чоловік одержав від Отця владу і честь і царство[2]); — тому, що Боже Слово, котре має ту саму сущність з Отцем, все мусить мати з Отцем спільне, а тим самим якраз оце найвище та безграничне володіння над усім сотворінням.

Чи не читаємо скрізь у св. Письмі, що Христос є Царем? Про Нього то говориться, що він володар, котрий народиться від Якова[3]), котрого постановив Отець царем над Сіоном, горою святою Його й одержить Він народи як спадщину свою й як власність свою краї землі[4]); а весільна пісня котра під видом і подобою найбогатшого і найможніщого царя величала правдивого царя над Ізраїлем, того, що мав прийти, ось які має слова: Престіл Твій, Боже по вік вічний; жезло справедливости, жезло царства Твого[5]). Поминаючи чимало слів того роду, на иншому місці, немов для ясніщого змальовання Христових черт, пророкувалось, що царство Його не обмежене ніякими границями, збогатіє дарами справедливости й мира: Настане за днів Його правда й богатий мир... І заволодіє Він від моря до моря; і від ріки аж до кінців вселенної[6]). Із цим лучаться вельми чисельні віщування пророків, а перш за все оце добре знане пророцтво Ісаїєве: Дитя родилось нам, Син і дано Його нам і спочила влада на рамені Його, і назветься імня Його Чудовий, порадник, Бог, кріпкий, Отець прийдешнього віку, князь мирний. Примножиться Його панування й мирові Його не буде кінця-краю: засяде Він на престолі Давидовім і над царством його: щоб утвердити й скріпити його судом і справедливістю від тепер

---

[1]) Єф. 3. 19.
[2]) Дан. 7. 13—14.
[3]) Чис. 24, 19.
[4]) Пс. 2.
[5]) Пс. 44.
[6]) Пс. 71.

аж по вік.[7]) А вжеж не инакшими ніж Ісаїя, словами вішують і дррґі пророки, як Єремія, котрий пророкує про праведну парість що виросте з пня Давидового; син цей Давидів царюватиме як цар і буде мудрий і судитиме на землі[8]); та як Даниїл, котрий віщує про царство, котре Бог небесний настановить, а воно по віки не роспадеться... стояти ме до віку[9]), а зараз потім додає: Бачив я в сні нічю, як ото на хмарах небесних ішов немов людський син і підійшов аж до Старого днями й привели Його перед Нього. І віддано Йому владу й честь і царство і всі народи, племена й мови служитимуть Йому, влада Його, влада вічна, яка ніколи не минеться й царство Його не розпадеться[10]). А того пророцтва Захарії, про Царя лагідного, котрий сівши на осля й на жеребця підяремної як праведний і спаситель[11]) прийде в Єрусалим серед радости народу, чи не признали й не потвердили святі євангелисти як таке пророцтво, котре справдилося?

Зрештою, тасама наука про Христа Царя, якої начерк вказали ми в книгах Старого Завіту, очивидно зі сторінок Нового не зникає, але противно, величаво й ясно в них потверджується. Що до цего, нехай тільки згадаємо про архангельське благовіщення, котре каже Діві, що вона породить сина, якому дасть... Господь Бог престіл Давида вітця його, й запанує він у домі Якова по вік, та царству його не буде кінця[12]). І Христос сам свідчить про своє царство: бо чи то Він в останній своїй промові до народу говорив про нагороди й кари, що їх праведні або осуджені на віки одержать, чи то відповідав римському намісникові на публичне питання, чи не є він царем, чи після воскресення дав апостолам поручення вчити й хрестити всі народи, при відповідній нагоді дав і собі імя царя[13]), та явно потвердив, що він є царем[14]) і заявив торжественно, що дано Йому всю владу на небі на землі[15]). Щож иншого

[7]) Іс. 9, 6—7.
[8]) Єр. 23, 5.
[9]) Дан. 2, 44.
[10]) Дан. 7, 13—14.
[11]) Зах. 9, 9.
[12]) Лук. 1, 32—33.
[13]) Мат. 25, 31—40.
[14]) Йо. 18, 37.
[15]) Мат. 28, 18.

означають ці слова, як не велич Його влади й безграничне царство? Так чи мож дивуватись, що Цей, котрого Йоан називає князем царів земських[16]), той сам, — як то обявився Він у тому видінню майбутнього, — має на одежі й на бедрі своїм написане: Цар царів і Господь пануючих?[17]) Постановив бо Отець Христа наслідником усього[18]): має Він панувати, поки на кінці світу не положить усіх ворогів під ноги Бога й Отця[19]).

Із цеї загальної науки Святих книг по правді повинно було вийти, щоби католицька Церква, котра є царством Христовим на землі, яке має поширитись між усіх людей і всі краї, в річнім крузі святого богослуження у більшій величній службі привітала свого Творця й основника як Царя, й Господа й Царя царів. Ці ознаки почести, які звенять одною й тою самою хвалою в чудовій ріжноманітности звуків, як виражала вона в старовинних співах псальмів і давніх требниках, так і тепер уживає в публичних молитвах і безкровній Жертві, що їх приносить вона що дня Божій Величності. А в цій віковічній хвалі Христа Царя ясно видно прекрасну зграйність наших і східних обрядів, так що й в цій справі має значіння правило: закон молитви становить закон вірування.

А на якій підставі основується це достоїнство й влада Господа нашого, влучно завважує Кирило Александрівський: Скажу одним словом, має Він владу над усім сотворінням не силою загарбану, ані звідки инде взяту, але зі своєї сутій природи[20]). Цеб то Його верховна влада опірається на цій чудовій одности, яку називають гіпостатичною. Із цього випливає, що Христові яко Богові не тілько ангели й люде мають честь віддавати, але також, що Його владі яко чоловіка підлягають і слухають ангели й люде. Це є, що вже на підставі самої гіпостатичної злуки Христос має владу над усім сотворінням. А яка може прийти нам миліща й солодша думка як не ця, що Христос володіє над нами не тілько на підставі права при-

---

[16]) Об. 1, 5.
[17]) Об. 19, 16.
[18]) Євр. 1, 1.
[19]) І. Кор. 15, 25.
[20]) До Лук. 10.

роднього, але також і набутого, цеб то через відкуплення? Нехай усі непамятливі люде пригадають собі, скільки то коштували ми нашого Спасителя: Не тлінним золотом ні сріблом відкуплено вас: ...але дорогоцінною кровю Христа, як непорочного й чистого ягняти[21]). Уже ми не наші, бо Христос купив нас високою ціною[22]); навіть тіла наші є членами Христовим[23]).

А щоби кількома словами пояснити значіння й силу цеї ворховної влади, не треба й казати, що вона полягає нр потрійній власті, без якої годі розуміти верховну владу. Вибрані зі святого Пиеьма й згадані свідоцтва про всесвітнє панування нашого Відкупителя більш ніж треба те саме доказують і католицька віра наказує вірувати, що Ісус Христос даний людям і як Відкупитель, на якого мають вони уповати, а рівночасно й як законодавець, якого мають слухати[24]). А Євангелії не так оповідають, що давав Він закони, як радше ставлять Його перед очі як закодавця: а хто заховувати ме ці закони, про того в ріжних місцях і ріжними словами каже Божий Учитель, що такий дасть доказ своєї любови до Його і в любові Його такий зостанеться[25]). А що Огець надав Ісусові судейську власть, сам Він явно про це каже до Жидів, котрі обжаловали Його за зневаження суботнього відпочинку через чудотворне уздоровлення хворої людини, ось як: бо не судить нікого Отець, але ввесь суд здав Він на Сина[26]). В цьому міститься також, як річ невідлучна від суду, й те, що Він на підставі Свого права може давати людям іще за життя нагороди та кари. Крім цього треба признати Христові й цю власть, яку називають виконною, тому що всім треба слухати Його наказів, а так її оголошено, що на упірних поставлено загрозу кар, від яких ніхто не зможе втекти.

Однак царство це є своєрідне: і духовне і відноситься воно до справ духовних. Дуже ясно вказують на це слова, які навели ми передше із Книг і потверджує це Христос Господь своїм способом поступовання. І так при неод-

---

[21]) I. Петр. 1, 18—19.
[22]) I. Кор. 6, 20.
[23]) тамже 15.
[24]) Соб. Трид. Зас. VI. Кан. 21.
[25]) ио. 14, 15; 10.

дній нагоді, коли Жиди, а навіть і самі Апостоли хибно думали, що Мессія добуде волю народові і приверне царство Ізраїльське, перечив Він і збивав їхні марні думки й надії. Коли товпа поклонників, яка окружала Його, хотіла окликати Його царем, втікає Він і ховається, не хотячи ні цього титулу, ні почести. Перед римським намісником заявляє Він, що царство Його не є з цього світу. Царство це Євангелії так представляють, що люде мають до нього покаянням входити, та не зможуть вони в нього увійти інакше, як тільки через віру і хрещення: що хоч є зверхним обрядом, то однак означає й доверпує внутрішне відродження; протиставиться це царство тільки царству сатани та власті тьми і домагається воно від своїх послідувачів, щоби вони не тільки відвернулу свої серця від богацтв та світових справ і давали докази добрих обичаїв, були жадні і спрагнені справедливости, але також, щоби зреклись самих себе й несли свій хрест. Коли отже Христос і як Відкупитель своєю кровю набув собі Церкву і як Священик приніс Себе і безнастанно приносить у жертву за гріхи, то хто не бачить, що саме царський уряд має в собі характер обох цих урядів? Впрочім грубо похиблявби той, хто не признававби Христові яко чоловікові власти в яких-небудь горожанських справах, бо Він одержав від Отця таке безграничне право над всіми сотворіннями, що все підлягає Його волі. Та однак, доки жив Він на землі, цілковито здержував Він себе від виконування такої власти і як Сам колись погордив посіданням і дбанням за річи дочасні, так дозволяв Він їх тоді і сьогодня дозваляє їх власникам. Про це є оці прегарні слова: Не відбирає дібр дочасних Цей, хто дає царства небесні[27]). Таким чином володіння нашого Відкупителя обіймає всіх людей. Відносно до сего радо приймаємо за свої слова безсмертної памяти нашого попередника Льва XIII: »Оттак володіння Його обіймає не лиш католицькі народи і також не тільки тих, що обмиті святим хрещенням і розуміється, правно приналежать до Церкви, хоч хибні гадки звели їх на манівці або незгода відокремлює їх від благодаті, але обіймає воно також усіх тих, котрі християнської віри не мають, так що поправді в володінню Ісуса Христа зостає

---

[27]) Гимн: **Crudelis Herodes**, у службі Богоявлення (лат.).

цілий людський рід[28]). Тут рівнож не має ніякого значіння ріжниця поміж одиницями а родинами і суспільностями, бо люде звязані зі собою суспільно є не менше під властю Христа, як і одиниці. По правді Той сам є джерелом і личного і спільного спасення: І нема ні в ким иншім спасення, та й нема іншого імени під небом даного людям, в котрім ми малиби спастися[29]). Один і той сам є Творець добробуту і правдивої щасливости так для поодиноких горожан як і для держави: Бо не звідки инде походить щастя держави, а звідки инде людини, тому що держава не є нічнм иншим, як згідною громадою людей[30]). Нехай отже начальники держав не відказуються ні самі ні через народ оказувати прилюдну честь і обовязок послуху царству Христа, якщо хочуть вони цілo зберегти власну повагу та причинитися до збільшення добробуту батьківщини. Бо до нинішної хвилі не менче слушно і справедливо дасться віднести те, що писали Ми на початку Нашого Первосвященства про великий упадок поваги права і пошани власти: »Через усунення зі законодавства і держави Бога й Ісуса Христа так — жалувалися Ми — і виведення власти вже не від Бога, але від людей, прийшло до сего, що захитались самі основи власти, бо поминено головну причину, задля якої одні мають право приказувати а другі обовязок слухати. Тим самим конечно мусіла захитатись ціла людська суспільність не маючи вже більше трівкої основи і безпеки[31]).

Як що отже люде і приватно і прилюдно узнають царську власть Христа, тоді нехибно неймовірні благодати сплинуть на кожду горожанську суспільність, як: справедлива свобода, карність і спокій, згода і мир. Бо царська гідність нашого Господа як з одної сторони надає людській повазі володарів і начальників свого роду релігійну санкцію, так з другої ублагороднює вона обовязки й послух горожан. Томуто Апостол Павло, хоч і наказував жінкам і невільникам, щоб перші в своїм мужові, другі в своїм панові шанували Христа, то однак напоминав їх, щоб не як людей їх слухали, але виключно для того, що вони

[28]) Енцикл. **Annum Sacrum** д. 35. мая 1899.
[29]) Діян. Ап. 4. 12.
[30]) Св. Августин, лист до Македонії гл. III.
[31]) Енцикл. **Ubi arcano**.

заступають Христа; бо не годиться, щоби люде відкуплені Христом служили людям: Ви відкуплені дорогою ціною, не ставайте невільниками людей[32]). Коли володарі і правительства законно вибрані будуть цього свідомі, що вони приказують не так силою свого права, як з поручення і замість Божого царя, то бачить кождий, як свято та мудро будуть вони вживати своєї власти і як дуже вони будуть мати на увазі загальне добро і людську гідність підданих в видававню й виконуванню законів. Таким чином мирний лад буде процвитати й держатися, бо відпаде всяка причина до ворохобні; бо коли навіть горожанин бачитиме в особі володаря і прочих урядовців держави людей природно собі рівних або й негідних, та заслугуючих на догану за про яку причину, то проте несспротивиться він їхній владі, коли за тими самими особами бачитеме він образ і повагу Христа Бога і Чоловіка. Щож відноситься до справи згоди і мира, то цілком ясно, що чим дальше пошириться царство і чим більше належить воно до цілого людського роду, тим більше стають люде свідомими цеї єдности, яка спільно їх лучить. Ся свідомість то відвертає і запобігає частим непорозумінням, то лагодить і зменшує гострість усіх таких непорозумінь. Наколиб царство Христове поправді так обняло всіх, як правно відноситься воно до них, чи можнаб тоді тратити надію на той мир, що його Цар, миротворець приніс на землю; Сей — кажемо, — котрий прийшов все помирити, котрий не прийшов, шоб Йому служено, але щоб послужити і хоч був Він паномусіх, дав Він собою примір покори і її встановив головною заповіддю в злуці з заповіддю любови, котрий кромі того сказав: Ярмо моє солодке і тягар мій легкий. Якого щастя можнаб зажити, якби так і поодинокі люде і родини й держави дали Христові правити собою! »Тоді вкінці — скажемо словами зверненими нашим попередником Львом XIII. двайцятьпять літ тому до Епископів цілого світу — можна буде загоїти стільки ран, тоді всяке право обновиться надією на первісну пошану, тоді вернеться благодать мира, й тоді випадуть з рук мечі та оружжа, коли всі радо приймуть владу

---

[32]) І. До Кор. VII. 23.

Христа і його слухатимуть і кождий нарід визнає, що Господь Ісус Христос є в славі Бога Отця[33]).

Так отже, шоби такі найбільше бажані користи тим щедріше приймались і в християнській суспільности тим постинійше вкорінились, треба як найбільше поширяти пізнання царської достойности Спасителя нашого; а відай ніщо краще не допоможе до цеї справи, як те, що установиться власне й осібне свято Христа Царя. Бо для навчання народу правд віри і піднесення його через те до радости життя духовного далеко успішніщі є рік-річні святкування святих таїнств, ніж які-небудь навіть найсильніщі докази церковного навчання. Тому, що ці звичайно достаються невеликому гурткови вчених людей, а тамті доходять до всіх вірних та навчають їх; ці раз один, а тамті рік по рік — так сказати — по весь вік промовляють; ці мають спасенний вплив перш за все на ум, а тамті на ум і на душу, отже на цілу людину. А так є, бо чоловік складається з душі й тіла, тому має так перейматися і захоплюватись видимою величавостю свят, щоби через ріжнородність і красоту святих обрядів тим повнійше переняв божі науки, перетворив їх у свою кров і кість та велів їм служити собі на дорозі поступу в духовнім життю.

Упрочім писані памятники переказують нам, що такі свята одно по однім тоді установлено, коли цього видимо домагалась потреба чи користь християнського народу. Це є, коли треба було або додати сил народови в загальній небезпеці, або захоронити його перед підступним поширенням еретичних блудів, або тим сильніще спонукати й загріти його до віддання чести з більшою набожностю якій тайні віри, або добродійству Божої доброти. Таким чином уже від перших віків християнства, колито над міру жорстоко переслідувано християн, зачали святими обрядами святкувати память Мучеників, щоби, як каже Августин, свята мучеників були заохотою до мучеництва[34]). Згодом надано святим Ісповідникам, Дівицям і Вдовам літурґічні почести, що мали чудесну силу збуджувати у вірних Христових змагання до чеснот потрібних в мирних часах. Перш за все величаві свята, установлені в честь Пресвятої Діви, мали цей наслідок, що християнський нарід

---

[33]) Енцикл. **Annum Sanctum** з дня 25. мая 1899.
[34]) Наука 47, про святих.

не тільки побожніще віддавав честь Матері Божій і всемогучій Заступниці, але й горячіще любив цю Матір, яку Спаситель неначе заповітом йому лишив. Серед добродійств, які виплили із вселюдного і законного почитання Богородиці і святих небесних не на останнім місци треба ставити те, що Церква по всі часи переможно відперла від себе пошесть єресей і заблуджень. Подивляймо в цьому зглядi мудрість Божого Провидіння, котре навіть із самого зла звичайно добуває добро. Допускало воно нераз, що впадала або віра й побожність народів, або ложні науки накидались на католицьку правду, — але з таким вислідом, що засяяла вона якимось новим блеском, а віра й побожність прокинулась зі сонливості і прямувала до більшої святості.

Такий по правді самий мали початок і такі самі принесли овочі ці свята, що їх недавно тому введено в круг церковного року. І так, коли почесть і набожність для Найсвятішого Таїнства остигли, установлено свято Божого Тіла на такий лад, що величавість зверхнього обходу і восмидневні молитви привели нарід до віддання вселюдного поклону Господеві. Так установлено свято Найсвятішого Серця Ісусового тоді, коли душі людські ослабив і придавив смуток та осоружна строгість Янсенистів і вони зовсім холонули та зі страхом відвертались від любови божої й надії на спасіння.

Коли оттак цілому католицькому світови велимо почитали Христа-Царя, тимсамим бажаємо зарадити сьогочасним потребам і подати якраз відповідний лік на заразу, яка найшла на людську суспільність. Заразою нашого віку називаємо світського духа, — як то кажуть, ляіцизм — його заблудження і злочинні зусилля. Знаєте, Пречесні Браття, що це злочинне лихо не в один день назріло, бо вже від давна таїлось воно в нутрі держав. Бож зачали перечити панування Христове над усіми народами; заперечено право церкви, — яке походить від самого Христового права, — навчати рід людський, видавати закони і правити народами, розуміється, щоби довести їх до вічного щастя. А далі рівняли Христову релігію до неправдивих і ставили її, крайне негідним способом, в однім ряді з ними; нарешті піддано її, під горожанську владу і майже здано на ласку володарів та урядів. Ще дальше пішли ті, котрі

загадали Божу релігію заступити якоюсь природною релігією, якимось природним прямуванням душі. Та й не бракло держав, які гадали, що можуть обійтись без Бога, та що їхню релігійність становить безбожність і легковаження Бога. Над тими невимовно гіркими овочами, що їх так часто і так довго приносило таке відступництво від Христа і поодиноких горожан і цілих держав, жаліли Ми вже в Окружнім листі: »Коли таємним« і знову сьогодні над ними жаліємо. А саме, що всюди порозкидано зерна незгоди і так роздмухано полумя зависти та ворожнечі, що досі так дуже перепиняють вони замирення. Непогамовані пристрасти покривається нераз покришкою загального добра та любови батьківщини; звідсіля береться і розбрат між горожанами, і те сліпе та й нестримне самолюбство, котре не зглядається ні на що инше, як тільки на власну користь і вигоду, і ними все міриться. Забуття та занедбання обовязків видерло з корінням домашній спокій; захиталась єдність і тревалість родини; нарешті підважено і до загибилі доведено людську суспільність.

Рікрічне свято Христа-Царя, яке від тепер мається святкувати, дає нам найкращу надію, що ця суспільність у щасливу хвилю скоро поверне назад до улюбленого Спасителя. Розуміється, буде це обовязком католиків, діяльністю та працею своєю ростити і приспішити цей поворот. Однак багато з них тадає, що не мають цего становища суспільного, ні тієї поваги, що їх повинні мати ті, котрі несуть перед другими світло правди. Мабуть треба таку неправильність приписати нерішучости та боязливости добрих, що вони здержуються від боротьби або над міру благо стають опором: через те вороги церкви набирають більше смілости та зухвальства. Але коли загал вірних зрозуміє, що треба йому відважно й завсіди боротись під стягом Христа-Царя, тоді загрітий вогнем апостольства старатиметься він відчужені та незрячі душі приєднати для Господа свого і зберігати ненарушимими його права.

А крім того, чиж до напятнування цього публичного відступництва, що його породив світовий дух (ляїцизм) з такою великою шкодою для суспільности й до направлення його яким способом не причиниться значно рікрічне святкування на цілім світі празника Христа-Царя. Бо чим негідніше замовчується пресолодке імя Спасителя нашого

на міжнародних зїздах та в парляментах, тим голосніще треба зазначувати, та тим ширше треба добиватись прав царської величі й сили Христової.

Чи не бачимо, що вже від кінця минулого століття щасливо та успішно промощувано дорогу до установлення цього величавого свята? Чейже відомо всім, як мудро та ясно промовляла за цим почитанням сила книжок, що їх видано по широкому світі в ріжних мовах. Таксамо владу й царство Христове признавало введення цього побожного звичаю, що незліченна безліч родин посвятила себе й віддалась Пресвятому Серцю Ісусовому. А вчинили це не тільки родини. але також й міста та держави. Що більше: ввесь людський рід, за почином і проводом Льва XIII. посвятив себе томуже Божому Серцю під благословенний кінець святого року 1900-го. І цього теж годі мовчки поминути, що до торжественного признання цеї царської власти Христової над людською суспільністю в предивний спосіб причинились Евхаристичві Конґреси, які в нашім столітті звичайно дуже часто збирались. Вони то мали на меті це, щоби люде будьто з поодиноких дієцезій, країв та народів, будьто з цілого світу збирались разом, щоби Христові-Цареві, утаєнему під Евхаристійними заслонами, віддати поклін і богочесть; щоби через промови на зібраннях та казання у церквах, через спільне набоженство до Найсвятійшого Таїнства вселюдно виставленого через величаві обходи, — спільно поклонитись Христові, Богом даному нам Цареві. Повним правом і справедливо треба сказати, що християнський народ за Божою понукою цьому Ісусові, — котрого безбожні люде, коли Він до своїх прийшов, не хотіли приняти, — бажають привернути всі царські права, виводячи Його з тихого мовчання святнх храмів, неначе зі сховку й обносуючи в тріюмфі по городських вулицях.

Авжеж, до виконання нашого наміру, про котрий ми згадали, має Святий рік, який добігає до кінця, цю догідність над яку по праві годі добачити більшої, — коли то уми й душі вірних піднеслись до небесних дібр, висших понад усе розуміння, а коли наймилостивійший Бог або дару ласки своєї знову прибільшив, або, даючи нові понуки до добування кращих дарів, скріпив їх у прямуванні на добрій дорозі.

Чи отже звертаємо увагу на таку силу прохань, що предложено їх нам, чи глянемо на це, що сталось за час великого Ювилею, по правді доволі є підстави до заключення, що нарешті вже настав той день, якого всі горячо бажають, у котрім треба нам оголосити, що Христові яко Цареві цілого людського роду треба віддати честь власним і осібним святом. У цім бо році, як сказали Ми на початку, Божий цей Цар, по правді дивний у святих своїх славно прославився через піднесення нового гуртка вояків своїх до чести небесних святих. У цім також році через небувалу ще виставу річей і трудів (місийних) всі могли подивляти здобутки, що їх придбали для Христа проповідники Євангелії, розширяючи Його царство. Цього року на кінець через святкування многовікової річниці Нікейського Собору помянули Ми оборону одноістотності Втіленого Слова з Отцем. На ній, немов на своїй підставі, опирається володіння того самого Христа над усіми народами.

Так отже силою нашої апостольської поваги установляємо рікрічне свято Г. Н. Ісуса Христа-Царя, яке має обходитися на цілім світі в останню неділю місяця жовтня. Велимо також, щоби того самого дня щорічно відновлювано посвячення Найсвятійшому Серцю Ісусовому цілого людського роду, як це св. п. попередник Наш Пій X. велів що рік повторяти. І здаєґься, що ні лучше, ні відповідніще не можема закінчити Святий рік, ані дати Христові, безсмертному Цареві віків, кращого доказу Нашої вдячности за добродійства, які спливи в цім святім часі на Нас, на Церкву і ввесь католицький світ — а в цьому даємо також вираз вдячности цілого католицького світу.

Нема потреби, щоби Вас, Пречесні Браття, довго та широко вчити, длячого рішили ми обходити свято Христа-Царя окромішно від тих инших свят, у котрих вже в деякій мірі визнаємо та святкуємо Його царське достоїнство. Вистарчить одно тільки зазначити, а саме те, що хоч у всіх святах Господа Нашого матеріяльним предметом, — як то кажуть, — є Христос, однак їхній предмет формальний є цілком инший, як царська Христова влада й царське імя. А визначили ми це свято тому на неділю, щоби не тільки духовенство у службах і псальмах приносилц свої молитви Божому Цареві, але також щоби і народ вільний

від звичайних занять, у дусі святої радости віддав Христові явне засвідчення свойого послуху й піддання. Так нехай буде вашим, Пречесні Браття, обовязком і вашим старанням подбати о духовні науки для народу по всіх парохіях в означені дні пдред щорічним святом, щоби нарід, маючи докладну відомість і поучення про суть, значіння й важність свята, так гідно уладнав і таке вів життя, як вірні і послушні піддані царства Божого Царя.

Бажаємо ще тут, при кінці цього листа коротко згадати Вам, Пречесні Браття, яких сподіємось і яких обіцюємо собі користей з цього вселюдного почитання Христа-Царя, як для добра Церкви й світської суспіности, так для поодиноких вірних.

Так через віддавання цеї чести Господньому володінню конечно пригадається людський памяти, що Церква, яка по Христовій установі є вповні завершена суспільність, вже з права природи, котрого вона зречись не може, домагається повної волі й незалежности від світської влади, та що вона не може залежати від чужої волі в виконуванні цього обовязку, який Бог їй дав, а іменно в сповнюванні обовязку учити, правити і вести до вічного щастя всіх тих що належать до Христового царства. А навіть цілком подібну свободу повинна держава з окрема признати тим монашим Чинам і Згромадженням обох полів, що будучи найзначнійшими помічниками Пастирів як найбільше трудяться в поширенні і утвердженні Христового царства, чи то складанням святих обітів поборюють трояку похіть світу чи самим визнанням доскональшого життя причиняються до цього, що ця святість, якій Божий Основник велів бути визначною ознакою Церкви, перед очима всіх стає видною й осяйною безнастанним і з дня на день яснішим блеском.

Саме торжество святочного дня, що річно відновлюване по цілій землі, напімне держави, що так приватні люде, як уряди і начальники мають обовязок прилюдно почитати Христа та Йому повинуватися; воно прикличе їх до роздуми над послідним судом, на якому Христос, не тільки викинений з публичного життя, але навіть з погордою занедбуваний та й непризнаваний, найстрогійше пімстить такі великі кривди. Бож царське його достоїнство вимагає цього, шоби ціла держава мала устрій згідний з Божими заповідьми і християнськими засадами як у за-

конодавстві, та судівництві, так і в виховуванні душ молоді в дусі здорової науки та чистоти обичаїв.

А крім цього на причуд багато сили та чесног зможуть вірні християне зачерпнути з розмишляння цих правд, щоби приладнати свої души до справжнього устрою християнського життя. Бо коли Христові Господеві дана всяка власть на небі й на землі і коли люде, відкуплені Його найціннішою кровю, якимсь новим правом підчиняються Його пануваню і коли вкінци цього рода власть обіймає цілу людську природу, ясно що не має в нас жадної змоги, котраб була виїмком з під тієї так великої влади. Так має Він царювати в умі чоловіка, котрий повинен з повною покорою сильно й стало вірити в обявлені правди та науки Христові; царювати в волі, котра повинна слухати законів та приказів Божих; царювати в души, котра повинна нехтувати природні побажання, а над усе любити Бога й до Нього єдиного привязатись; царювати в тілі і членах його, котрі повинні як знаряддя, або нехай скажемо словами Апостола Павла[35]) як зброя справедливости, Богові служити і внутрішний святости душ. Як що все те податься вірним християнам до глибокого розважання й роздуми, далеко легше даються вони довести до всякої найвисшої праведности. О коби то, Пречесні Браття, й віддалені від Бога люде за ради свого спасення забажали й приняли на себе солодке ярмо Христове, а всі ми, котрі за милосерною волею Божею, є Його челяддю, несли це ярмо не з нехіттю, але жадібно, з любовю і свято. А коли життя наше устроїться по законам Божого царства, зажиємо веселості й обильності добрих овочів його, як добрі і вірні слуги Христові станемо разом з Ним учасниками вічного щастя й слави в небеснім Його царстві.

Хай це бажання і це желання із надходячим днем Різдва Г. Н. Ісуса Христа стане доказом Нашої батьківської любови зглядом Вас, Пречесні Браття. а як завдаток Божих дарів прийміть Апостольське благословення, котре Вам, Пречесні Браття, й вашому духовенству та народові з великою любовю уділяємо.

Дано в Римі в святого Петра дня 11. місяця грудня святого року 1925-го а первосвященства нашого четвертого.

ПІЙ Папа XI.

Подаючи повисшу Енцикліку Свят. Отця до відома Всеч. Духовенству, поручаємо туюж прочитати народови в найблизші неділі згл. свята, основно її пояснити і оголосити, що близше означення свята Христа-Царя подасться пізнійше.

† ЙОСАФАТ Епп.

Ч. 350/Орд. — Катехізація в церкві і школі.

До найважнійших і найбільше відповідальних обовязків душпастиря без сумніву належить катехізація в церкві і школі. Через плянову і добре обдуману катехізацію закладаємо основу до правдиво християнського життя і християнського совершенства. Де священик ревно і правильно катехізує, там поволи зникають проступки, згіршення, а на їх місце виростають християнські чесноти.

З вдоволеннєм мушу зазначити, що є в нас многі священики, котрі не жалують труду і щиро учать катехізму і в церкві і в школі. Яка це мила річ прислухуватися відповідям дітей, що мають ревного душпастиря, яка це мила річ глядіти на їх примірне поведення.

Але на превеликий жаль є і такі священики, що для них байдужною є справа релігійно-морального виховання молодежі і старших; котрі вправді ходять до школи але уділяють науку релігії без пляну, без приготовання і тому майже без ніякого успіху, а в церкві або зовсім занедбують катехізацію, або уділяють її лишень у Вел. Пості, чого наслідок такий, що ані молодіж ані старші не здають собі справи і з найголовніщих правд віри, молитви перекручують і вимовляють, як їх мати научила. Цим послідним священикам, з натиском пригадуємо рішення нашого Львівського Собора з р. 1891 в справі катехізації (Титул І, гл. VIII. о катехізмі ст. 88, 89 і 90), яке звучить ось так:

»1. Тому що катехізм стремить головно до обучення молодіжи в науці спасення і тому що цей вік є як найбільше склонний так до доброго, як і до злого і як найдовше задержує перші науки, що їх від дитиньства дістав, так що наука в цім віці є основою релігійного способу життя в дозрілім віці, тому Синод уважає своїм обовязком звернути як найбільше увагу душпастирів на цей найголовнійший обовязок, щоби як найточнійше прикладалися

до нього, як до дуже могучого середника, яким вірні повірені їх печаливости найуспіснійше наклоннються до чесного життя. Найже тому знають душпастирі, що є в совісти **обовязані і то під тяжкою відвічальностю перед Богом поясняти і викладати головні засади христіянської науки не лиш в церкві кождої неділі і свята сейчас по Вечірні і в церквах дочерних, сейчас по богослуженню, яке в ній довершили, але також і в школах після виданих Ординаріятом розпоряджень і то передівсім з причини теперішної системи, яку принято в новочасних школах.**

2. При викладанню катехізму мають йти за порядком цего підручника, який часово приписав Ординаріят, яко правило, шо його маєся уживати в народних школах, так, щоби в протягу року укінчили цілий предмет катехізму. До катехізму нехай долучать також головнійші події з історії біблійної, які мають специяльну звязь з догмами віри і обичаїв. В часі великодної чотиродесятниці най вибирають для своїх поучень науку о Тайнах Поваяня і Найсв. Евхаристиї, щоби молодіж, особенно ся, що перший раз має сі св. Тайни принимати, до приняття тих достойно пригсвити і най стараються, щоби ся навчилася цього всього, що для осягнення вічного спасення має ся виразно вірити. Най звернуть свою увагу також на то, щоби молодіж виучилася правильно щоденних молитв, щоби не вмішувала непотрібного, ні слів не перекручувала, ні не опускала.

3. Крім цього сей Синод пригадує душпастирям, що їх обовязком є упоминати батьків і матерей, щоби свої діти як і свою челядь в означених часах посилали до церкви на науку катехизму, і їх повчити, що вони строго до цего суть обовязані, позаяк обовязком їх є не лиш старатися о добро їх дочасне, но о много більше о духовне і вічне, тому повинен сам пастир іти своїм приміром наперід, висилаючи і своїх домашних до церкви на катехизм. А єслиби деякі родичі або опікуни оказалися недбалими в посиланню своїх, най завізве їх до себе, щоби з батьківською строгістю пригадати їм сей так святий обовязок.

4. Наконець сей Синод бажає, щоби душпастирі катехизації з всякою пильностю, так в церкві як і в школі піднималися і виконували, бо мають знати, що то є їх першим і найбільшим обовязком і тому всяка, хотяйби легка, но привинена в тім ділі недбалість або залишення наносять

велику шкоду парохії, зобовязує їх передусім до найбільшої пильности і ревности в научуванню молодіжи.

5. Коли належито заховають і совісно виповнять вище згадані розпорядження, можуть надіятися не тільки сократного плоду зі зерна Божого Слова, яке вони засіють, але і самі стануть ся на певно учасниками сей нагороди, якою увінчає Господь труди, які вони положать у вияснен-ню катехізму, впрочім вже на сій землі будуть радуватися сею утіхою і вдоволенням, якого дізнав Апостол народів, коли уповаючи на доброту Христа Господа сказав: **„Подвигом добрим подвизахся... прочее убо соблюдается мні вінец правди“.** (Тим. 4, 7, 8). Особливож коли катехізація пильно і в належитий спосіб подавана зробить, що як найбільше виобразуєся синів духовних на славу Бога, потіху самого пастиря і родичів і в вінець будучого колись чесного християнина і в окрасу парохії, яких то стараннням релігія і побожність все будуть між вірними парохії процвитати.“

Добре запамятаймо собі, Дорогі Отці, що обовязок катехізації і в церкві і школі після наведеного рішення Собору обовязує нас під тяжким гріхом. Тому не будьмо нерадиві і ліниві, але наслідуймо тих ревних душпастирів, котрі, коли не могли ані в церкві ані школі зібрати дітей, ішли за ними на пасовиська, на гори і полонини, ділили їх на відділи і одним казали стерегти худоби і овець, а другим уділяли науку релігії. При відвидинах парохіян вкладаймо їм на серце строгий обовязок посилати діти до школи і до церкви на науку катехізму, в неділі і свята ясно і виразно проводім нашим вірним звичайні щоденні молитви і заохочуймо їх до спільної молитви дома.

Як що ревно займемося в сім зглядi нашими вірними, зіллє Бог обильне благословення на наші родини, наші поля, а по смерти, коли наше тіло вже давно в гробі зітліє, вірні з пієтизмом будуть згадувати свого доброго, дбайливого душпастиря і не одна сльоза вдячности впаде на наш гріб. Вже не кажу, яка нагорода чекає нас за це у вічности. Пригадуємо в кінці тутешний розпорядок Ч. 2573 з р. 1921 (Епарх. Відомости з р. 1921 Ч. III ст. 76), силою котрого всі **ОО. Душпастирі є обовязані провадити окремий дневник до записування матеріялу при науці релігії в школі, а окремий дневник до записування матерія-**

лу взятого при катехізації в церкві. ОО. Декани згл. шкільно-ординаріятські комісарі є обовязані при візитаційних звітах зазначувати, чи дотичний о. парох такий дневник провадить, чи ні.

Ч. 362/Орд. Поручаєся згадувати при богослуженнях Преосвященного Кир Григорія.

Повідомляєся Всч. Духовенство, що дня 16. мая ц. р. відбулася в Нашім Катедральнім Храмі консекрація на Епископа Преосвященого Епископа Нашого Помічника Кир Григорія.

Поручаєся у всіх богослуженнях по Нашім імени додавати імя Преосвященного Кир Григорія.

† ЙОСАФАТ
Епп.

Ч. 351/орд. — В справі молитов о відвернення переслідування католицької церкви в Мексику.

На поручення св. Отця Папи Пія XI. зауділене Нам Й. Е. Високопреосвященним Апостольським Нунцієм в Варшаві осібним обіжником звернeним до Всч. Урядів деканальних зарядили Ми під дн. 17. липня 1926 Ч. 294/орд., щоби в дни 1. серпня ц. р. всюди відправилося богослуження в наміренні переслідованої католицької церкви в Мексику, щоби упросити у Бога закінчення переслідування і навернення тих, що переслідують.

Де би однак це Наше поручення не дійшло, поручаємо в найблищу неділю по одержанні цего числа Епарх. Відомостей до звичайної служби на Службі Божій додати ще службу о „умиреніи церкви", а по Службі Божій при виставлених Найсв. Тайнах відспівати з народом суплікацію.

Є також волею св. Отця, щоби всі вірні бажаючі осягнути ювилейний відпуст до приписаних оголошених вже молитов додавали молитви в висше згаданім наміренні.

Як члени католицької вселенської Церкви не можемо ніяким способом бути байдужні на це, що обходить цілу церков. Коли оден член терпить, терпить в нім і ціле тіло; і жаден живий член живого організму не може бути байдужним на здоровля і цілість цего організму. В мексиканській републиці північної Америки дійшли до власти воро-

ги Церкви і змагаються законами і розпорядками створити таке положення, в якому епископам і духовенству заказано справовання їх уряду, а вірним утруднене християнське життє. Поконфісковано церковні добра, насильно позамикано семинарі і церкви, в школах впроваджено т. зв. світську науку, ц. є. науку без Бога. Всі правительственні власти дишуть ненавистю до кат. церкви і катол. віри, хоч инші віри і церкви полишено в спокою. І вірні будуть мати покусу покидати церков, або грішити проти Божої заповіди і заповіди св. церкви. Тому св. Отець, Христовий Намісник і Наслідник св. Апостола Петра, як зверхний Душпастир цілого Христового стада, дбалий о добро цілої Церкви, поручає нам молитви за цю часть церкви, яка терпить і якій грозить небезпека. Дивна Божа Премудрість і дивно премудра ця Христова установа, якою є єдність св. вселенської церкви. Терпіння одних стає для других нагодою показати їм свою любов, нагодою зрозуміти і лучше оцінити ці святі звязи, які всіх християн по цілому світові лучать в одно. Терпіння мексиканських католиків стають для нас нагодою до діла послуху зглядом св. Отця Папи Римського як нашого Найвищого Наставника, до діла любові зглядом наших віддалених братів католиків, вкінці до діла, яке нам самим поможе зрозуміти, відчути і оцінити Божу ласку, яка нас усіх католиків вяже зі собою і усіх з Ісусом Христом і Його заступником на землі.

В проповіди належить ці гадки розвинути і передати вірним.

Ч. 352/орд. — Про ювилейний відпуст.

З огляду на це, що на жаль не всі ОО. Душпастирі як слід зрозуміли вагу Нашого розпорядку Ч. 36/орд. з р. 1926 в справі позискання відпусту ювилейного в цім році і ані не поучили належно вірних о відпусті і о умовинах потрібних до доступлення відпусту і ще не устроїли ювилейних процесій, ще раз звертаємо увагу на повисший розпорядок, який належить основно перестудіовати і подати його до відома вірних і то кілька разів. Рівночасно поснюємо, що в парохіях, в котрих церкви є від себе віддалені понад 3 км., можна на відвідини призначити свою одну церков, а сли є віддалені понад 2 клм., можна призначити на відвідини церков матерну і одну дочерну.

Всч. ОО. Деканів з'обовязуємо в совісти, щоби чували над точним виконанням вище згаданого Нашого розпорядку. По відбутих приписаних процесіях зглядно по скінчені ювилейного року всі Отці Душпастирі перешлють своїм відносним ОО. Деканам звіт в якім має бути зазначено, кілько разів і в котрих днях дотичний священик голосив проповіди о ювилейнім відпусті, чи відправляв в неділі і свята приписані молитви ювилейні, чи і кілько разів устроював ювилейні процесії.

Дотичні звіти мають бути предложені Еп. Ординаріятові до 31. січня 1927 р., а за правдивість цих звітів ручать ОО. Декани.

Тому що нагода позискати ювілейний відпуст цего рода, лучається раз на десятки літ, занедбання позискання цего відпусту булоби каригідним занедбаннєм.

Ч. 353/орд. Справа приняття кандидатів до духовної семинарії.

Кандидати, що хотять бути принятими до тутешної Духовної Семинарії мають внести прохання до Еп. Ординаріяту до 20 вересня.

До прохання належить долучити:

1) метрику хрещення і миропомазання,
2) свідоцтво зрілости враз зі всіма иншими свідоцтвами
3) свідоцтво моральности виставлене компетентним парохом або деканом,
4) свідоцтво здоровля.

Ч. 354 орд. Про обовязок предкладання метрикальних копій.

Тому що декотрі священики і на дальше занедбують предкладати метрикальні копії, Еп. Ординарят поновно пригадує, що кождий душпастир є обовязаний тіж предкладати через Уряд декальний і то найдальше до кінця лютого кождого року за попередний рік.

Згідність відпису з оригіналом має бути стверджена підписом Декана або його відпоручника, який разом з парохом відповідає за вірність відпису. Відібрання метрикальних копій має Декан або його відпоручник посвідчити у відповідних метрикальних книгах.

Священикам, котрі до приписиного часу не предло-

жили метрикальних копій буде здержана платня до часу їх предложення.

В кваліфікаційних табелях мають Всч. ОО. Декани зазначувати на будуче, чи дотичний священик належито виповнив свій обовязок що до предкладання метрикальних копій.

Ч. 360/орд. В справі реколекцій для епархіяльного Духовеньства в р. 1926.

Священиків обовязаних до відбуття реколекцій в цім році, які ще не зголосилися до участи в них взиваєся щоби чим скорше це зділали.

Справа спасення душі є так важна, що перед нею повинні уступити всі иньші.

Ч. 2821. В справі місій.

З похвалою мушу зазначити, що декотрі ОО. Декани (прим. Ярославський) з усею ревністю подбали про це, щоби в кождій з парохій в їх деканатах відбулася вже ювилейна місія в честь св. Священомуч. Йосафата. Скількo то добра принесли ті св. місії нашій Епархії! Не одна парохія, не одно село зміниться не до пізнання на ліпше.

Щоби всі парохії доступили цих благодатних ласк з місії, поручаємо всім Всч. ОО. Душпастирям конечно ще в цім році такі місії устроїти, де їх ще в послідних трох роках не було, а Всч. ОО. Деканам кладемо на серце, щоби цю справу припильнували.

Ч. 361./орд. В справі частинного управильнення дотації епарх. Духовеньства.

На численні дописи Всч. ОО. Душпастирів в справі виплати дотації Еп. Ординаріят повідомляє отсим Всч. епархіяльне Духовенство, що на підставі ухвали Епископату Польщі, яка має своє узасаднення в Конкордаті заключенім між св. Апост. Престолом і Польською Републикою, рішив управильнити дотацію священиків в цей спосіб, що священики, які мають більший дохід з поля і з епітрахильних поборів, будуть діставати меншу платню або і зовсім не будуть її діставати.

Позісталу квоту буде Еписк. Ординаріят призначувати на ріжні потреби Епархії не узгляднені в Конкордаті, як удержання наставників в дух. семинарії, на наукові стипендії для богословців і священиків на студіях, на ремунерацію для конечно потрібних професорів в богословсько-науковім заведенні. Майном завідує маєткова Рада Епархіяльна.

Ч. 3084. — Мельдування військових священиків в резерві.

На просьбу Епископської Курії В. П. Еписк. Ординаріят поручає, щоб священники, що належать до резерви, про кождоразову зміну свого сталого побуту повідомляли до 48 годин повітову команду (uzupełnień) як рівнож Епископську Курію В. П. у Варшаві.

Ч. 355/орд. — В справі предложення звітів з весняних зборів деканальних в р. 1926.

Ізза цего, що деякі Всч. ОО. Декани ще і доси не предложили тут звітів з цегорічних восняних зборів деканальних, поручаємо тимже чим скорше це зділати.

Ч. 356./орд. — Про ради парохіяльні (по думці конкордату).

Подаєся до відома Всч. Священству, що круг ділання парохіяльних Рад не є єще означений — тому передчасно приступати до їх вибору. Близші інструкції будуть подані пізнійше.

Ч. 355/орд. — Водні права парохій.

Поручаєся Всеч. ОО. Парохам, завідателям і сам. сотрудникам, щоби, єсли які водні права прислугують парохії, зголосили їх в найкоротшому часі в Старостві до впису у водну книгу, так як зголошені до 19 вересня 1927 р. вигаснуть.

Ч. 358/орд. — Поручаєся Катехітичні проповіди о. Павла Швілінського в переводі о. Дра Ярслава Левицького.

В двукарні ОО. Василіян в Ужгороді вийшла в останніх днях книжка, яка повинна находитися в руках кож-

дого Душпастира, а це популярні Катехитичні проповіди — написані по німецьки о. Павлом Швілінським, а переложені на українське о. Дром Ярославом Левицьким.

Горячо поручаємо цей підручник до проповідей Всч. ОО. Душпастирям, I том коштує 75 амер. центів.

Можна купити в VI С. П. Е. П. в Перемишлі.

Ч. 1885 — Поручаєся молитовник „Золотий Ключ до неба“.

Управа марійського Товариства молоді у Львові видала в послідних часах молитовник для вжитку шкільної молоді під заголовком »Золотий Ключ до неба«.

Згадана Управа доложила всіх можливих старань, щоби цей новий та одинокий у нас молитовник узглядню-вав всі вимоги діточої техніки при рівночасному задержанню засад найновнійшої християнської методики та дидактики.

У певности, що цей новий молитовник може віддати великі душевні прислуги молоді а рівночасно облекшить духову працю Всч. ОО. Душпастирям, горячо поручаємо Всч. Духовенству, шоби заохотило вірних до закупна згаданого молитовника для дітей. Можна замовляти у ОО. Василіян в Жовкві по ціні 1 зл. за 1 примірник.

Ч: 3695. Поклик до Всечесного Духовенства.

Многі з нас памятають ще ті часи, коли жидівські покупці розвозили по наших селах церковну утвар і ризи. Народ купував і не добачував в тім нічого невідповідного; не вражало його те, що святими річами орудували нехрещені руки і давали лиху утвар.

На щастя минулися вже ті часи, торговля церковними прецметами перейшла згодом в християнські руки, а відтак зроблено у нас ще дальший крок в перед, бо в 1905. році основано в Станиславові фірму »ДОСТАВА«, яка займалася зпершу торговлею всіляких предметів, а вскорі на бажання основателів-священиків перетворилася в торговлю виключно церковними річами.

З перенесенням в 1908. році головної управи стов. »ДОСТАВА« до Львова, намітили її члени такі завдання:

1. згуртувати торговлю церковними річами в церковних руках,

2. витворювати тільки стилеву церковну утвар і згідну з нашим обрядом, щоби тим способом піднести його красу, а усунути все те, що опоганювало дотепер наші Доми Божі і свідчилоби недобре про нашу культуру. Гуртувати кращі артистичні сили на поли малярства, різьби, металюргії і других, та піддержувати сим рідний церковний промисл.

3. по покриттю адміністраційних видатків обертати чисті зиски на допомогу вбогим церквам, на вдови, сироти і т. і.

Сих напрямних придержуєтьcя »ДОСТАВА« дуже точно. Дбає, щоби кождий церковний предмет виконаний в її робітнях був солідно викінчений і відповідав приписам нашого обряду. Рік річно підпомагає убогі церкви, дає жертви на вдовичо-сиротинські фонди і инші народні цілі. Тільки перша точка її завдання (щоби торговлю церковними річами взяти у власні руки) залежить вже не від неї самої, а від загалу нашого духовенства.

І саме на сю обставину раді би ми звернути увагу всіх отців духовних.

Всі однодушно признаємо, що сумні і погані були ті часи перед пятьдесять роками, коли то жидова доставляла церковну утвар до наших Домів Божих, але треба нам також сказати собі, що не менше оно сумно, коли сегодня деякі наші священики, хоч маємо вже свою власну фірму зі складами у Львові і в Перемишлі (склад в Станиславові спалили нам російські війська), таки дальше купують церковні річи у чужих склепах, і не хотять сего зрозуміти, що вони своїм і церковним грошем збогачують і підпомагають на своїй землі ворогів нашого обряду і народа! Оно правда, що деякі торговці (чужі нам народністю і обрядом) уживають підступів і просто ошукують наших некритичних громадян, бо удають перед ними Українців, послугуються нашою мовою, над склепом дають українську вивіску, навіть перемінюють собі для кращого звуку своє хрестне імя, а все тільки длятого, щоби наших некритичних людей до себе заманити.

І на превеликий жаль оно їм часто вдаєтся, а причина в тім, що наше духовенство не хоче дивитися критично на справу і не дорожить своєю народною і становою честю.

Церковний гріш, такий сегодня дорогий, віддає у ворожі руки і до того переважно за лихий товар, замість звертатись до своєї власної фірми, яка обернулаби евентуальний заробок на наші церковні і народні цілі, а церков дісталаби без порівнання кращу, тревалійшу і розмірно дешевшу утвар.

Так дальше не повинно бути.

Вже крайна пора отрястися з дотеперіжної байдужности і станути солідарно як один муж при своїй рідній фірмі »ДОСТАВІ«.

Длятого звертаємося отсим до всіх наших Всечесних священиків з зизивом і запрошенням, щоби негайно зголосили себе і свої церкви в члени кооперативи »ДОСТАВА« у Львові (членський уділ 10 зл. без обмеження числа їх, вписове 1 зл). Тим способом возьме українське духовенство кооперативу »ДОСТАВА« у свої руки і надасть її такий вигляд і такий напрям, якого вимагає наш обряд і наш народний інтерес. Ся фірма поставлена на здорових основах, є ведена солідно і обережно і розвивається дуже гарно. Згуртувала біля себе першорядні сили з поміж малярів металюргів і різьбарів та других артистів, за їх праці дає поруку і є в спромозі конкурувати з кождою иншою фірмою під оглядом якости товарів і цін. Длятого є вказане, щоби всі наші священики і церкви стали її членами і купували всю утвар в »ДОСТАВІ«, а се вийде тільки на добро наших церков, бо через збільшення обороту подешевіє товар, а церквам, вдовицям і сиротам буде можна давати з чистих зисків значнійші підмоги.

Огже тепер слово за нашим духовенством.

Даємо йому нагоду показати солідарність в такій ділянці, яка повинна бути в його руках і якою воно повинно дуже інтересуватися.

Нехайже не буде від тепер ні одного священика, який би не зголосив свого приступлення в члени «ДОСТАВИ« і який би купував церковні предмети в чужих склепах.

Львів, дня 10. червня 1926.

Надзірна Рада Кооперативи »ДОСТАВА«: слідують підписи. Члени і їх заступники: слідують підписи.

Ч. 3978. Конкурс на опорожнені парохії.

З речинцем до 30. вересня 1926 виставляються на конкурс сліцуючі опорожнені парохії:

Деканат *Балигородський*: 1. Горянка, 2. Рябе.
„ *Бірчанський*: 1. Грозьова.
„ *Горлицький*: 1. Виссова, 2. Долини, 3. Ліщини, 4. Маластів, 5. Мацина велика, 6. Новиця, 7. Рихвальд, 8. Смерековець.
„ *Грибівський*: 1. Брунари.
„ *Динівський*: 1. Кінське.
„ *Дуклянський*: 1. Воля цеклинська, 2. Гирова, 3. Радоцина, 4. Ростайне, 5. Мисцова.
„ *Жукотинський*: 1. Галівка.
„ *Короснянський*: 1. Близянка, 2. Бонарівка, 3. Чорноріки.
„ *Лежайський*: 1. Курилівка.
„ *Ліський*: 1. Тернава гірна.
„ *Лупкіський*: 1. Воля мигова, 2. Манів, 3. Явірник.
„ *Любачівський*: 1. Милків.
„ *Лютовиський*: 1. Береги гірні, 2. Хміль.
„ *Медицький*: 1. Барич.
„ *Мостиський*: 1. Хлиплі.
„ *Мушинський*: 1. Матієва, 2. Ростока велика, 3. Явірки, 4. Милик.
„ *Перемиський*: 1. Вірко.
„ *Підбужський*: 1. Свидник.
„ *Порохницький*: 1. Крамарівка.
„ *Равський*: 1. Белзец, 2. Голе. 3. Камінка нова.
„ *Риманівський*: 1. Синява, 2. Яблониця польська, 3. Ясель.
„ *Рудецький*: 1. Михалевичі, 2. Подільці, 3. Шоломиничі.
„ *Сінявський*: 1. Майдан, 2. Сінява.
„ *Старосамбірський*: 1. Лінина мала.
„ *Сяніцький*: 1. Гломча, 2. Трепча, 3. Ялин.
„ *Тіснянський*: 1. Криве ад Тісна, 2. Лопінка, 3. Терка, 4. Яблінки, 5 Яворець.
„ *Турчанський*: 1. Лосинець.
„ *Устрицький*: 1. Гошів, 2. Лобозів.
„ *Чесанівський*: 1. Крупець, 2. Плазів.

Прошення внесені не по формі і не заосмотрені потрібними залучниками, а особливо без свідоцтва з конкур-

сового іспиту як і ті, котрі би вплинули по дни 30. вересня 1926 будуть уважані яко безпредметові.

Примічаєся, що всі Всч. ОО. що одержать презенту на таку парохію, яка крім матерної церкви має ще одну або більше дочерних, будуть обовязані в кождім часі, на жадання перемиського Еписк. Ординаріяту згодитися на евентуальне відлучення дочерних церков разом з ґрунтами.

При тім Еписк. Ординаріят повідомляє всіх Отців, наміряючих внести подання о приняття в спис на висше згадані парохії, що дотації їх будуть нормовані по гадці Конкордату з узглядненням доходів кождої парохії. Доходи з парохіяльних нафтових теренів, які вже істнують, зглядно які в будучности будуть в висше вичислених парохіях, Еписк. Ординаріят застерігає отсим на ціли епархіяльні.

ХРОНІКА.

Іменовання:

Ч. 1845. Радниками Епископської Консисторії іменовані: о. Москалик Йосиф, парох в Ольхівцях, о. Филевич Александер, парох в Лучицях, о. Грицеляк Николай, канцлер Еп. Консисторії. — Ч. 3607. Титул Радника Еп. Консисторії одержали: о. Кордасевич Анатоль, парох в Лісковатім, о. Дуб Йосиф, парох в Лопушниці. — Ч. 3326. о. Чернецький Василь, парох в Дикові Ссарім. — Ч. 2177. о. Симко Михайло, парох в Завишні містодеканом Сокальським, о. Матківський Василь, парох в Краківці, містодеканом Краковецьким. — Ч. 324/орд. о. Боднар Володимир, парох в Кропильниках, завідателем деканату Рудецького.

Крилошанські відзнаки одержали:

Ч. 1844. о. Ших Юліян, парох в Довгім. — о. Яросевич Петро, парох в Звертові. — о. Венгринович Володимир, парох в Крецові. — о. Полянський Богдан, парох в Жапалові. — о. Кобрин Алексій, парох в Порохнику. — о. Грицик Григорій, парох в Святім. — о. Ольшанський Іван, парох в Хирові. — о. Крушиньський Теодор, парох в Чернилявї. — Ч. 3753. о. Зятик Максим, парох в Миротині.

Канонічну інституцію одержали:

Ч. 3696. о Пасічинський Нестор — Тисовиця.

Завідательства одержали:

Ч. 1492. о. Колтунюк Мирон, Жуків. — Ч. 659. о. Пашковський Михайло, Ременів. — Ч. 3668. о. Марко Тимотей, Горянка. — Ч. 3670. Ходачек Михайло, Долини. — Ч. 3388 о. Шуфлят Павло, Ясель. — Ч. 3669. о. Михайлів Макар, Яворець. — Ч. 3130. о. Гузіль Михайло, Хлиплї.

Сотрудництва одержали:

Ч. 1165. о. Підґарбій Іван, Бабина. — Ч. 2854. о. Головід Стефан, Яблониця руська. — Ч. 3670. о. Юзвяк Стефан, Ясениця сільна. — 3673. о. Бобровський Николай, Токарня. — Ч. 3391. о. Хархаліс Евстахій, Дверник. — Ч. 2546. о. Горечно Теодор, Липа. — 3354. о. Фуканчик Григорій, Угерці мінеральні.—Ч. 3591. о. Мисик Любомир, Головсько. — Ч. 3081. о. Цолта Михайло, Самбір. — Ч. 3691. о. Конкольовський Стефан, Ванькова.— Ч. 3671. о. Федьків Андрій, Судова вишня. — Ч. 3823. о. Калинич Теофіль, Райське.—Ч. 3249. о. Зелений Теодор, Шляхтова.

Померли:

о. Борис Симеон, парох в Хлиплях 20/4, 1926. — о. Менцінський Омелян, парох в Маластові 12/6, 1926. — о. Косоноцький Яків, парох в Подільцях, 15/7, 1926.

Душі їх поручаєся молитвам Всеч. Духовенства.

З гр. кат. Еписк. Консисторії.

Перемишль, дня 15. серпня 1926.

о. Николай Грицеляк
Канцлер.

† ЙОСАФАТ
Епископ.

Накладом гр. кат. Еп. Консисторії в Перемишлі.
Друкарня гр. кат. Капітули в Перемишлі.